

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v červnu 2007 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v červnu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 979 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 477 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 364 podniků obchodu a 723 podniků vybraných odvětví služeb.

Odpovědi v dotaznících byly zpracovány váženě podle tržeb, (resp. objemu stavebních prací), otázky z oblasti pracovní problematiky váženě počtem zaměstnanců příslušné organizace¹⁾.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se ve srovnání s předchozím měsícem snížilo hodnocení současné **ekonomické situace**. 58,8 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 39,4 % jako uspokojivou a 1,8 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů s 40,7 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu s 2 % tržeb. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 57,3 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení **celkové poptávky** se snížilo také, hodnocení **zahraniční poptávky** se meziměsíčně zvýšilo. Úroveň **celkové poptávky** (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 69,0 % tržeb, respondenti s 25,5 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 5,5 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 68,2 % tržeb, jako nízká u respondentů s 3,5 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 28,3 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 78 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky se 66 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 5,7 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 28,3 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 69 % tržeb, u 5,9 % za nízkou a u 25,1 % za vysokou.

Výrobní činnost se vyvíjela příznivě u podniků s 29,4 % tržeb, poklesla u 13 % podniků a u podniků s 57,6 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů s 32,1 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 8,5 % a neměnnost podniků s 59,4 % tržeb.

Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 85,8 % tržeb za normální v sezóně. Podniky se 7,7 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky s 6,5 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 89,1 % tržeb za normální v sezóně.

Pro období **příštích tří měsíců** jsou z hlediska **ekonomické situace** očekávání respondentů stejně příznivá jako v květnu. Podle odpovědí v dotaznících by **celková ekonomická situace** měla v dalších třech měsících zůstat stabilizovaná u respondentů představujících 80,3 % tržeb. Zlepšení očekávají podniky se 17 % a zhoršení respondenti se 2,7 % tržeb. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepší u 18,7 % respondentů, u 2,5 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 78,8 % tržeb.

¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro období **příštích šesti měsíců** jsou očekávání **ekonomické situace** nižší než v květnu. Pro příštích šest měsíců respondenti s 29,5 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení s 0,9 % a respondenti představující 69,6 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 67,5 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 31,5 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 1 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů s 67,7 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 29 % a se snížením respondenti s 3,3 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 32 % tržeb, snížení očekává 2,7 % respondentů a neměnnost 65,3 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 35,3 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 60,1 % za celý soubor a snížení exportu očekává 4,6 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 33,6 % tržeb, pokles respondenti s 4,8 % tržeb a respondenti s 61,6 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 24,2 % tržeb za soubor podniků, které dovoz realizují, u respondentů se 73,2 % tržeb v této oblasti ke změnám nedojde a snížení dovozu předpokládají podniky s 2,6 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 26,9 % respondentů zvýšení dovozu, 2,9 % snížení a 70,2 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti s 85,7 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 5 % a nedostatečné u podniků s 9,3 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů s 84,8 % tržeb, více než dostatečné u 4,9 % a nedostatečné u 10,3 % respondentů.

Pro období příštích tří měsíců respondenti očekávají růst **výrobní činnosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 29,8 % tržeb, se snížením počítá 5,7 % respondentů a respondenti s 64,5 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 32,6 % tržeb, neměnný vývoj 61,8 % respondentů a pokles výroby 5,6 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit. Ve zpracovatelském průmyslu by měla být výroba zajištěna (na základě zakázek) v normální pracovní době v průměru na 8,3 měsících dopředu.

S poklesem **zaměstnanosti** počítá v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu 11,5 % počtu respondentů. Respondenti se 70,9 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 17,6 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 15,2 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 5,3 % tržeb a s neměnností u 79,5 % tržeb. Přitom z respondentů, kteří uvažují s růstem cen, by u 28,4 % tržeb se měly ceny zvyšovat pomaleji než v minulých obdobích, stejně rychle u 70,2 % tržeb a rychleji u 1,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 13,4 % tržeb, snížit u 5,9 % tržeb a 80,7 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 24,4 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 13,2 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 86,4 % počtu respondentů, u 10,6 % selepší a u 3 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 46,1 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 10,7 % a snížení 15,9 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 27,3 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se oproti minulému měsíci zvýšilo o 0,4 bodu na nejvyšší úroveň od června 2000 a je o 5,4 bodu vyšší než v červnu 2006.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebnictví** se hodnocení současné ekonomické situace zvýšilo. V červnu hodnotilo 60,8 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 36,4 % jako uspokojivou a 2,8 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 60,1 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 4,1 % respondentů a u ostatních (s 35,8 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Hodnocení celkové poptávky se snížilo. Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 78,5 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 5,5 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za vyšší a s 16 % za nízkou. Stejně hodnotili respondenti i **úroveň domácí poptávky**. Z podniků, které vykonávají práce v zahraničí, označili **zahraniční poptávku** za nízkou respondenti s 68,2 % stavebních prací a za uspokojivou s 29 % stavebních prací.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 25,7% stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období **příštích tří měsíců** jsou vyšší, pro **příštích šest měsíců** jsou stejná jako v květnu. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat v **příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů s 66,9 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 32,2 % stavebních prací a zhoršení s 0,9 %. **V příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 39,2 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 1,3 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 59,5 % respondentů.

Pro **příští tři měsíce** respondenti předpokládají zrychlení **stavební činnosti** a počítají s růstem **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 55,1 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 1,7 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 43,2 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti s 71,5 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 25,3 % respondentů a snížení 3,2 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 77,5 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 64,8 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 14,1 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 6 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 8,4 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 29,2 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 9 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 17,8 % své produkce, neměnnost u 81,9 % produkce. U těch respondentů, kteří uvádějí růst, porostou ceny pomalejším tempem než v předchozích obdobích u 20,9 % produkce, stejně rychle u 75 % produkce a rychleji u 4,1 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 33 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 22,2 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 46,5 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 12,9 % a snížení 10,9 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,7 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících), se meziměsíčně nezměnilo a je o 4 body vyšší než před rokem.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se hodnocení současné **ekonomické situace** ve srovnání s květnem mírně zvýšilo. Jako dobrou hodnotilo v červnu **ekonomickou situaci** svého podniku 59,1 % respondentů, 38,5 % jako odpovídající sezóně a 2,4 % jako špatnou. Podle mínění respondentů se zásoby v červnu zvýšily. Současný **stav zásob** hodnotilo 86,9 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 12,6 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti s 25,3 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 71,2 % tržeb a s 3,5 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 64,6 % respondentů, 26,7 % očekává růst a 8,7 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 81,3 % tržeb, 5,7 % předpokládá pokles a 13 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období **příštích tří měsíců** se snížila, pro období **šesti měsíců** jsou vyšší než v květnu. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 47,5 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 51,4 % žádné změny nepředpokládají a 1,1 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se z vysoké hodnoty v květnu snížilo o 0,3 bodu na třetí nejvyšší hodnotu ve své historii; v meziročním srovnání je o 5,7 bodů vyšší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** se podle respondentů v červnu mírně snížilo hodnocení současné ekonomické situace, hodnocení poptávky se snížilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 66,2 % respondentů jako dobrou, 33 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 0,8 % jako špatnou.

Očekávání vývoje **poptávky v příštích třech měsících** jsou rovněž nižší. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 34,3 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 63,7 % respondentů a 2 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 94,4 % respondentů, růst cen 4,4 % respondentů a 1,2 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 11,8 % respondentů, neměnnost 68,5 % a růst počtu zaměstnanců 19,7 % respondentů.

Očekávání **ekonomické situace** jsou pro období **příštích tří měsíců** nižší než v květnu, pro období **příštích šesti měsíců** jsou vyšší.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb (je průměr tří sezónně očištěných ukazatelů - hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se oproti minulému měsíci snížilo o 3 body a je o 2 body nižší než v červnu 2006.